

Norsk institutt for naturforskning

Årsmelding 2013

Kunnskap i 25 år

2013 var et jubileumsår for NINA. For 25 år siden ble Norsk institutt for naturforskning (NINA) etablert. Det var en omfattende prosess som endte med at Stortinget besluttet å etablere en stiftelse fristilt fra staten.

Jubileet ble markert samtidig med at vårt eget forskningsbygg NINA-huset ble høytidelig åpnet. NINA er 25 år, vel-etablert og med eget hus! Heldigvis er vi fortsatt like ivrige på nye forskningsoppdrag og ny kunnskap om framtidens miljøløsninger.

Vi opplever at NINA har innfridd mange av de forventningene som var lagt til den nye stiftelsen i 1988. Det er flere årsaker til at vi har lyktes med å utvikle NINA til det vi er i dag. De to alle viktigste årsakene er at fagområdene våre har vært og er viktige for samfunnsutviklingen, samt at NINA alltid har hatt dyktige og entusiastiske medarbeidere som brenner for naturforskningen. Vi har fått 150 nye kolleger i NINA siden opprettelsen, og nå er vi 210 ansatte. På midtsiden i årsmeldinga presenterer vi et lite knippe av våre unge NINA-medarbeidere.

På åtti- og dels nittitallet preget høstingsperspektivet arbeidet i NINA. De jaktbare og fiskbare bestandene stod i fokus. Etter hvert kom oppgaver knyttet til bevaring av biologisk mangfold og bærekraftig utvikling. De siste ti årene har NINAs arbeid i større grad handlet om å bidra til å finne gode miljøløsninger. Mer laks og mer kraft var en tanke som resulterte i forskningssamarbeidet CEDREN. Erfaringen vår fra 2013 er at kunnskap demper konflikter og gir grobunn for dialog og løsninger ved at forskning og fakta erstatter syning. Vi

merker og sporer for å få ny kunnskap om vindmøller og fugl og vi følger rovvilt, tamrein og sau for å finne ut hva som skjer når tapstallene blir store. Enigheten og de klare anbefalingene i sluttrapporten Horisont Snøhetta om villrein og folk på Dovrefjell var mulig fordi forskningen ga ny faktakunnskap om hvordan villrein og mennesker faktisk ferdes i dag. Rovdata er et annet god eksempel hvor vi leverer fakta om bestandstall for rovdyra våre.

Faglig bredde kjennetegner NINA anno 2013. Mange av de tradisjonelle fagområdene våre er fortsatt aktuelle, men i økende omfang leverer vi forskning i større tverrfaglige prosjekter som krever kompetanse fra ulike disipliner og sektorer. Forskning på natur og samspillet natur-samfunn står sentralt.

I løpet av de 25 årene har NINAs forskere publisert 4500 publikasjoner. NINA har alltid lagt stor vekt på vitenskapelig publisering. Dette gir viktig kvalitetssikring av arbeidet vårt gjennom uavhengige fagfelleverdinger, det gjør oss konkurransedyktige overfor Forskningsråd og EU og det gir formidling til det akademiske fellesskapet.

Forskerne i NINA er også svært bevisste på viktigheten av å kommunisere aktivt om prosjekter og resultater til mange målgrupper i samfunnet. Vi er synlige med forskningen vår i media og i mange kanaler, og med nær 600 foredrag i året, og nesten 3000 medieoppslag i året er vi blant de beste. Vi har tatt i bruk sosiale medier og vi opplever at vi når mange med budskapene våre. Det er stor interesse for kunnskap om natur, både om enkeltarter, om naturtypene,

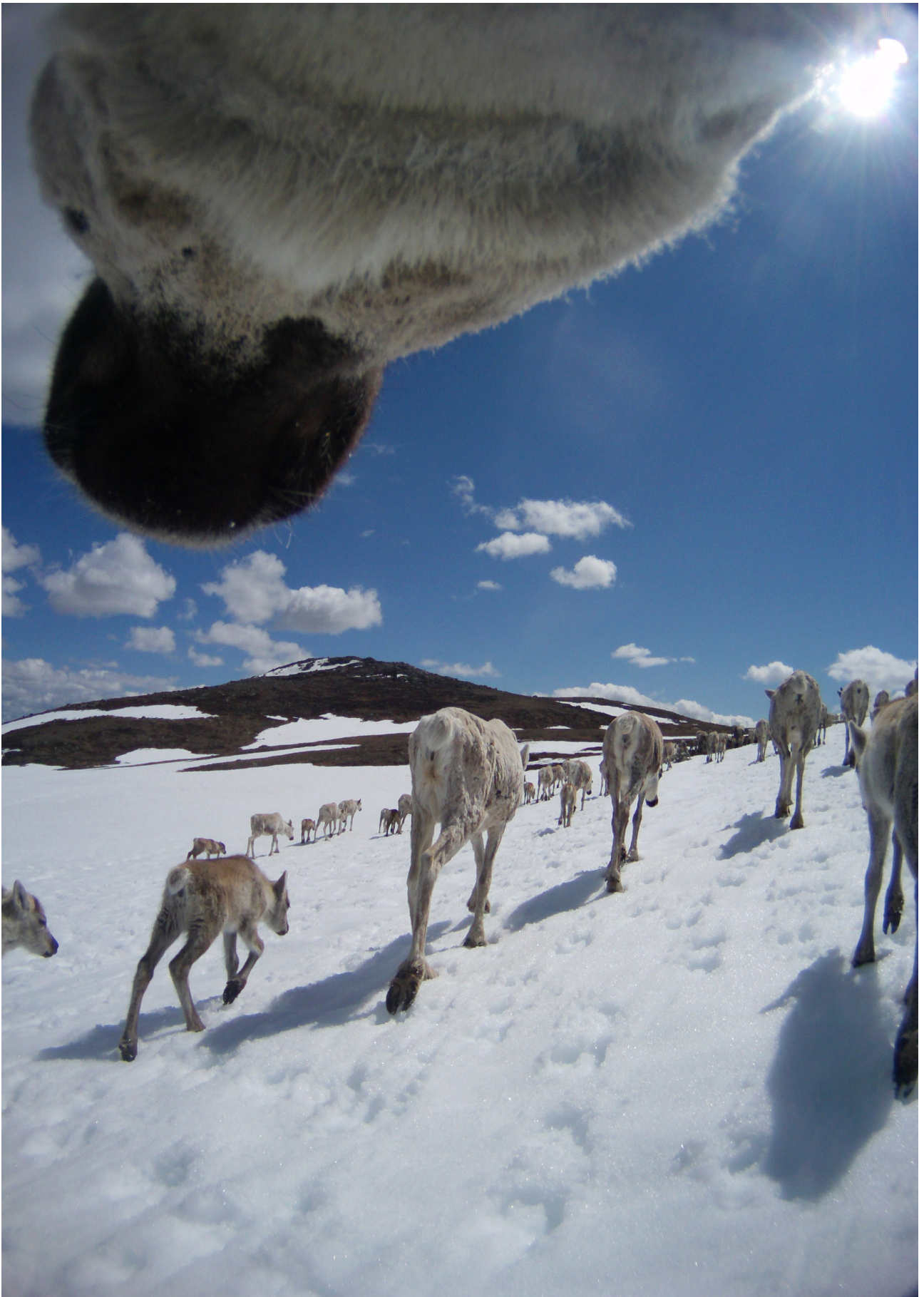
Adm. direktør Norunn Sæther Myklebust.
Foto: Arnstein Staverløkk/NINA

men ikke minst sammenhengene mellom naturen og samfunnets bruk av den.

NINA-huset i Trondheim ligger synlig i terrenget sentralt plassert på NTNU-campus Gløshaugen. Og med byens beste kantine og en gjestfri kultur, er vi attraktive å besøke. Huset er allerede prisbelønnet for sin arkitektur og materialvalg. NINA-huset har bidratt til stolthet og en sterkere identitet for alle i NINA, også de som har den daglige arbeidsplassen ved kontorene våre i Oslo, Tromsø, Lillehammer og Sandnes.

Jubileumsåret 2013 ble enda et godt NINA-år. Jeg vil takke alle ansatte og styret for innsatsen i året som er gått. Vår oppgave er hele tiden å utvikle forskningen slik at resultater og ny kunnskap tas i bruk. Vi skal foredle NINA videre og vi skal vokse gjennom nye prosjekter med riktig kvalitet og høy relevans for samfunnet.

Norunn Sæther Myklebust
Adm.dir

Miniatyrkamera i GPS sendere har vært prøvd på Hardangervidda og har gitt oss et unikt og uforstyrret innblikk i villreinsens levested.
Foto: © Olav Strand, Roy Andersen og NINA.

Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger

Norsk institutt for naturforskning, NINA, er en uavhengig stiftelse som forsker på natur og samspillet natur-samfunn. NINA ble etablert i 1988. Hovedkontoret er i Trondheim, med avdelingskontorer i Tromsø, Lillehammer og Oslo, samt NINA forskningsstasjon Ims i Rogaland.

NINA skal være anerkjent nasjonalt og internasjonalt for samfunnsnyttig naturforskning, og våre prioriterte mål for perioden 2012-2015 er:

- NINAs arbeid skal ha høy vitenskapelig kvalitet og integritet
- NINA skal levere kunnskap til bruk i politikk, forvaltning og verdiskapning
- NINA skal være en aktiv samfunnsaktør
- NINA skal være en attraktiv og effektiv kunnskapsbedrift

NINAs virksomhet omfatter både forskning og utredning, miljøovervåking, rådgivning og evaluering. Gode miljøløsninger er målet, og solid kunnskap om arter og bestander, sammenhengene i naturen, samfunnets bruk av naturen og folks holdninger til natur er basis for arbeidet vårt.

Eksempler på tema som NINA arbeider med er naturmangfold, vilt- og fiskeforvaltning, rovvilt og rovviltkonflikter,

miljøvennlig energiproduksjon, restaurering av naturinngrep og effekter av klimaendringer. Instituttet er også ansvarlig for flere nasjonale overvåkingsprogrammer som bestandsutvikling hos laksefisk, sjøfugl og hjortevilt. Aktiv dialog og formidling er en forutsetning for arbeidet i NINA.

NINA har fem strategiske instituttsatsinger i perioden 2011-2017:

- **Naturgoder i skog – biomangfold, klimatilpassing og næringsressurser**
- **Interaksjon mellom havbruk og vill laksefisk**
- **Effekter av klimaendringer**
- **Kystøkosystemer i endring**
- **Landskapsforvaltning og økosystemtjenester**

NINA har prosjektsamarbeid med forskningsinstitusjoner i mer enn 30 land i Europa, Afrika, Asia og Amerika.

Våre mest sentrale markedsområder er nasjonal og regional miljøforvaltning, energibransjen og oppdrettsnæringen samt Norges forskningsråd, Horizon 2020 og andre internasjonale forskningsmekanismer.

NINAs motto er ”**Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger**”.

NINAs nøkkeltall 2013

Publisering	2013	2012
Vitenskapelig publisering	229	235
Egen rapportserie	147	190
Eksterne foredrag	600	600
Oppslag i media	2860	3733
Nyhetsaker på nina.no	69	65
Unike besøkende på nina.no	84890	63620

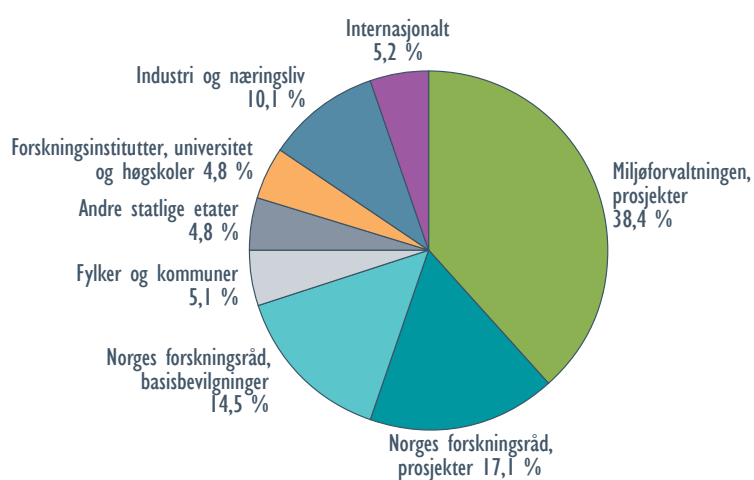
Antall ansatte	2013	2012
Totalt	210	219
- kvinner	32,9 %	33,8 %
- kvinner i vitenskapelig stilling	24,8 %	25,5 %
- kvinnelige stipendiater	57,1 %	66,7 %

Antall årsverk	2013	2012
Totalt	207,2	216,3
- vitenskapelig personale	138,3	

NINAs kompetanse

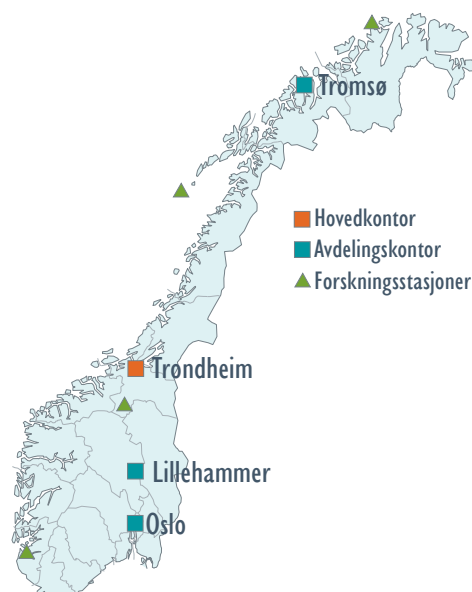
- Naturens varer og tjenester (økosystemtjenester)
- Bærekraftig høsting av vilt- og fiskebestander
- Overvåking og analyser av endringer i naturen
- Effekter og tilpasninger til klimaendringer
- Konsekvensutredninger av ulike typer naturinngrep
- Naturrestaurering
- Arealbruk og landskapsanalyser
- Kartlegging og overvåking av naturmangfold
- Analyser av ulike typer naturressurskonflikter
- Naturbruk og friluftsliv

NINAs omsetning 2013

Sum driftsinntekter: 293,2 mill kroner

NINA i Norge

Stiftelsen NINA

Årsberetning for 2013

Norsk institutt for naturforskning, NINA, er en uavhengig stiftelse som forsker på natur og samspillet natur-samfunn. NINA ble etablert i 1988. Hovedkontoret er i Trondheim, med avdelingskontorer i Tromsø, Lillehammer og Oslo, samt forskningsstasjonen på lms i Rogaland.

Styret har i 2013 bestått av:

Åslaug Haga (styreleder), Bjørn Fossum, Lars Haltbrekken, Anne Britt Leifseth, Karoline Daugstad, Kirsten M. Tingstad, Annika Hofgaard.

Lengst til høyre Norunn S. Myklebust (adm. dir).

Foto: Kristian Hansen/Norsk Industri, Privat, Audun Garberg, NVE, privat, Kari Sivertsen og Arnstein Staverløkk.

NINAs aktivitet

NINA skal være anerkjent nasjonalt og internasjonalt for samfunnsnyttig naturforskning. NINAs arbeid skal ha høy vitenskapelig kvalitet og integritet, og vi skal levere kunnskap til bruk i politikk, forvaltning og verdiskapning.

NINAs virksomhet omfatter både forskning og utredning, miljøovervåking, rådgivning og evaluering. NINA har kunnskap om artene, naturtypene og samfunnets bruk av naturen. Eksempler på problemstillinger og tema som NINA arbeider med er naturmangfold og økosystemtjenester, miljødesign av fornybar energi, bærekraftig havbruk,

vilt- og fiskeforvaltning, rovvilt og rovviltkonflikter, restaurering av naturinngrep og effekter av klimaendringer. Instituttet drifter flere nasjonale overvåkingsprogrammer på oppdrag for miljøforvaltningen.

Aktiv dialog og formidling er en forutsetning for arbeidet i NINA.

NINAs motto er "Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger".

Sentrale aktiviteter i 2013

Året har vært preget av fortsatt stor oppmerksomhet rundt våre kompetanseområder både nasjonalt og internasjonalt. Sentrale FoU-aktiviteter i 2013 har vært samordning av rovvilt-overvåking mellom Norge og Sverige, studier av tapsårsaker hos tamrein, villaks og havbruk, biologisk mangfold og økosystemtjenester, fornybar energi og klima. Gode miljøløsninger er målet, og solid kunnskap om arter og bestander, sammenhengene i naturen, samfunnets bruk av naturen og folks holdninger til natur er basis for arbeidet vårt.

NINAs skriftlige produksjon var omfattende også i 2013. Vi opprettholder det høye nivået på vitenskapelig publisering blant våre forskere. Høyt kompetente medarbeidere, prioritering av tid og hensiktsmessige incentiver bidrar til dette.

Av internasjonale publikasjoner var 230 publisert i tidsskrifter og bøker

med referee-behandling (235 i 2012). I NINA sine egne rapportserier ble det utgitt 147 rapporter (171 i 2012).

Miljødirektoratet er den største oppdragsgiveren og andelen av forskningsprosjektene som finansieres fra Norges Forskningsråd er stabil. Ca. 12 % av oppdragene kommer fra industri og næringsliv, med oppgaver innen fornybar energi, petroleumsvirksomhet og akvakultur.

Vi har opprettholdt et relativt høyt nivå på EU-prosjekter tilsvarende 6,6 mill kroner.

NINA er en del av Framsenteret i Tromsø, CEDREN (FME) i Trondheim og CIENS i Oslo.

NINAs hovedkontor flyttet inn i nytt miljøvennlig forskningsbygg ved NTNU på Gløshaugen i Trondheim i april 2013. NINAs nye lokalisering vil styrke NINAs

identitet som uavhengig forskningsinstitutt og bidra til ytterligere samarbeid med NTNU og SINTEF. Bygget har fått svært mye positiv oppmerksomhet gjennom sin miljøprofil, materialvalg og arkitektur, og bygget er kåret til beste utnyttelse av tre i arkitekturen i 2013 av World Architect News.

NINA har fem strategiske instituttsattinger finansiert over basisbevilgningen. "Naturgoder i skog – biomangfold, klimatiltak og næringsressurser", "Interaksjon mellom havbruk og vill laksefisk", "Effekter av klimaendringer", "Kystøkosystemer i endring" og "Landskapsforvaltning og økosystemtjenester". Det er etablert en egen SIS-gruppe som har et overordnet ansvar for kommunikasjon, dialog og formidling. Gruppen består av representanter fra NINA og miljøforvaltningen.

Formidling og kommunikasjon

NINA har som prioritert mål å være en aktiv samfunnsaktør med aktiv formidling av forskningsresultater til brukere og publikum. Slik kan NINA gjennom forskningen sin være en aktiv og synlig deltaker i samfunnsdebatten. NINAs forskere er i økende grad etterspurt til å kommentere og utdype aktuelle saker i media. NINAs medarbeidere har bidratt

med nær 600 eksterne foredrag i 2013. Vi har mange saker i media. Resultatene fra små og store forskningsprosjekter har stor interesse, både som nyheter og også som del av naturprogrammer på TV og radio. Vi har i løpet av året loggført 69 nyhetssaker på eget nettsted og 2868 oppslag i media.

Nettsiden www.nina.no er sentral i all kommunikasjon og formidling fra NINA, og hadde i løpet av året 84 890 besøkende (økning på 16 %). Dette suppleres med at NINA også aktivt bruker sosiale medier som Facebook og Twitter i sitt kommunikasjonsarbeid.

Personale, organisasjon og likestilling

NINA skal være en attraktiv og effektiv kunnskapsbedrift, kjennetegnet av et godt arbeidsmiljø, og en organisering og arbeidsform som er smidig, effektiv og miljøvennlig.

Det ble i 2013 utført 2072 årsverk (216,3 i 2012). Antall ansatte pr. 31.12.13 var 210 (219 i 2012). Kvinneandelen i instituttet var ved utgangen av året på 32,9 % (33,8

% i 2012). NINA har et mål om å øke andelen kvinner i vitenskapelige stillinger. Andelen kvinner i vitenskapelige stillinger er nå på 24,8 % (25,5 % i 2012).

I ledelsen er det fem kvinner og fem menn. Styret består nå av fire kvinner og tre menn. Andelen kvinner opptatt i doktorgradsprogram er 57,1 % (66,7 % i 2012).

NINA følger diskrimineringsloven for likestilling, etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn. NINA har utarbeidet en egen handlingsplan for likestilling, tilrettelegger for norskopplæring og er det øvrige innholdet bevisst.

Lokaler, helse, miljø og sikkerhet

Det er ikke innrapportert arbeidsuhell med alvorlige skader i stiftelsen i løpet av året. Det er heller ikke kommet meldinger fra verneombudene om brudd på sikkerhetsrutiner eller andre hendelser vedrørende helse, miljø og sikkerhet.

Det gjennomsnittlige sykefraværet var på 3,8 % (2,7 % i 2012).

Papir og papp samles inn og tas hånd om med henblikk på resirkulering. Det legges vekt på at firmaet bruker

miljøvennlige kontor- og renholdsprodukter. Farlig avfall behandles i tråd med offentlige retningslinjer. Vi er ikke kjent med at stiftelsens virksomhet fører til forurensning av det ytre miljø.

Foto tatt med GPS sender etter en snøstorm på Hardangervidda Foto: © Olav Strand, Roy Andersen og NINA.

Økonomi

Stiftelsen oppnådde et overskudd etter skatt på 2,341 mill kroner. Overskuddet var fordelt med et driftsoverskudd på 1,250 mill kroner og netto finansinntekter på 1,109 mill kroner. Skatter utgjorde 18 kkr.

Til sammenligning hadde fjoråret et samlet overskudd på 2,514 mill kroner, fordelt med et driftsunderskudd på -0,912 mill kroner og netto finansinntekter på 3,426 mill kroner.

Brutto omsetning var på 293,2 mill kroner, en økning på 4,5 prosent fra fjoråret.

Netto omsetning, inkludert husleieinntekter på 1,625 mill kroner, var på 206,0 mill kroner, en økning på 1,7 prosent fra fjoråret. Unntatt husleieinntekter var økningen på 0,9 prosent.

Stiftelsens eiendeler er bokført til en samlet verdi av 375,0 mill kroner. Egenkapitalen, 116,7 mill kroner, utgjør 31,1 % av totalkapitalen og 39,8 % av brutto omsetning. Annen egenkapital pr 31.12.2013 utgjør 86,7 mill kroner. Det er tatt opp pantelån i bank på 30,0 mill kroner til finansiering av nybygget på Gløshaugen. Stiftelsen har god likviditet. Økonomien vurderes totalt sett som

meget god, og utfordringene fremover vil fortsatt være å oppnå stabil lønnsomhet i driften.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift, og det bekreftes at forutsetningene er til stede. Det bekreftes også at det ikke har inntrådt hendelser etter balansedato som påvirker regnskapet per 31. desember 2013.

Årets overskudd disponeres slik:

Overføres til annen egenkapital	2 341 kkr
Sum overført overskudd	2 341 kkr

Risiko og utfordringer

Vår viktigste utfordring er å videreutvikle kompetansen i NINA i tråd med de behov samfunnet og våre oppdragsgivere har. Dyktige medarbeidere, kontinuerlig kompetanseutvikling, god publisering og et godt arbeidsmiljø preget av samarbeid vil bidra til dette.

Vi erfarer at miljøløsninger ofte krever tverrfaglig forskningssamarbeid på tvers av sektorer. Vi ser muligheter for å øke vår portefølje på slike områder. Ulik organisering og finansiering mellom private stiftelser i miljøsektoren og statlige institutter innen landbruks- og fiskerisektoren

er imidlertid et hinder for slikt tverrsektorielt forskningssamarbeid. NINA vil gjennom sin deltagelse i Miljøalliansen og Forskningsinstituttene Fellesarena arbeide for like rammebetingelser og konkurransevilkår for forskningsinstituttene uavhengig av sektortilhørighet.

Styret og ledelsen i NINA vil takke de ansatte for den gode innsatsen i året som gikk.

Trondheim 8.april 2014,
i styret for Stiftelsen NINA:

Stein Lier-Hansen
Styreleder

Bjørn A. Fossum
Nestleder

Lars Haltbrekken

Anne Britt Leifseth

Kirsten M. Tingstad

Karoline Daugstad

Annika Hofgaard

Norunn S. Myklebust
Adm. dir.

Forsker for framtida

I fjor fylte NINA 25 år. Noen har vært med helt fra starten, og har i et kvart århundre gitt uvurderlige bidrag til NINAs grunnmur. Andre er nye skudd på NINAs stamme, og dette er en presentasjon av fem av disse. Deres forskning er rettet mot de utfordringene mennesker og natur står foran de neste 25 årene. Hvordan skades planter av varmt vintervær?

Hvordan får man folk til å bruke naturen i hverdagen? Hvordan kan vi begrense vekst og spredning av lakselus? Hvordan reagerer planter på klimaendringer?

Svarene de finner er det som gir oss kunnskap for framtidens miljøløsninger.

Marius Berg

Hvordan kan vi begrense vekst og spredning av lakselus?

Marius Berg, 32 år og overingeniør ved NINAs hovedkontor i Trondheim.

Felt: Biolog med master i natur – og ressursforvaltning. Har jobbet spesielt med laks i regulerte vassdrag og overvåkning av lakselus.

Foto: Arnstein Staverløkk/NINA

Prosjekt akkurat nå: Arbeider med å overvåke lakselus på vill sjørret i Romsdalsfjorden, som er en av modellfjordene i den nasjonale lakselusovervåkingen. I samarbeid med havforskningen er det langsiktige målet å få laget en sanntidsmodell som viser hvordan miljøparametere, havstrømmer og havbruk påvirker spredning av lakselus til vill laksefisk. Denne modellen vil bli et viktig forvaltningsverktøy som ivaretar villfiskbestandene og sørger for en bærekraftig produksjon av oppdrettslaks langs hele norskekysten.

Ambisjoner for framtida: Drømmer om å jobbe med store prosjekter der man inkluderer og overvåker alle faktorer som potensielt kan spille inn på bestandsutviklingen av laks og sjørret i både ferskvann og saltvann. Dette er den eneste måten å få en komplett oversikt over hvor bestandene er på vei og hvor utfordringene ligger.

Stef Bokhorst

Hvordan skades planter av varmt vintervær?

Stef Bokhorst, 34 år og postdoktor ved NINAs avdelingskontor i Tromsø

Felt: Økolog med spesielt fokus på arktiske og antarktiske økosystem i møte med klimaendringer.

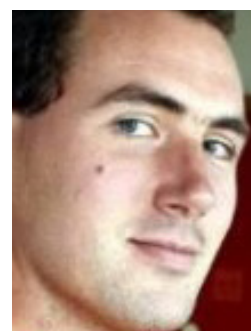

Foto: Johan Sjölund

Prosjekt akkurat nå: Studerer hvilke utfordringer planter og jordlevende organismer står ovenfor i møte med endret vintervær i kombinasjon med nitrogenforurensing i Nord-Norge. Dersom det i løpet av vinteren periodevis er så varmt at snøen smelter, kan plantene bli lurt til å tro at det er vår. Plantene begynner da å forberede seg på at varmere vær er i anmarsj, og de setter i gang prosesser som gjør at de ikke lengre har full beskyttelse mot kuldegradene. Dette gjør at plantene utsettes for frostskafer når lave temperaturer atter vender tilbake – noe som i verste fall dreper planten. Kunnskap om hvordan planter og dyr håndterer slike forandringer i vinterklimaet er avgjørende for å kunne forutse endringer i økosystemer og diversitet. I tillegg er dette forskning som er nyttig i landbruksplanlegging, i møte med det ustabile vinter været som kommer som en følge av klimaendringer.

Ambisjoner for framtida: Håper på å fortsette med denne typen arbeid og med å utdanne studenter. Har lyst til å gjøre andre mennesker interessert i verden vi lever i, og mer oppmerksomme på hvordan våre handlinger påvirker den.

Marte Qvenild

Hvordan kan klima- og miljøforvaltningen få større gjennomslagskraft?

Marte Qvenild, 36 år og samfunnsforsker ved NINAs avdelingskontor i Oslo.

Felt: Samfunnsgeograf med særlig interesse for hvordan ulike grupper i samfunnet forholder seg til bruk og vern av natur. *Foto: Narinder Mercy/NINA*

Prosjekt akkurat nå: Jobber akkurat nå med «Vega 2045» som er et tverrfaglig prosjekt med fokus på miljømessige, sosiale og kulturelle utfordringer verdensarvøya Vega står ovenfor. Prosjektet gir innspill til hvordan biodiversitet, kulturarv og lokalsamfunn kan opprettholdes i fremtiden på en bærekraftig

måte. Vega 2045 har vært opptatt av å fange opp og dra nytte av lokale betraktninger om Vega så vel som kunnskap om arter og miljøforhold som har betydning for næringsutvikling og trivsel. Slik kunnskap danner utgangspunkt for modelleringsarbeid og scenariobygging. Vega er en øy som står i særstilling fordi den har verdensarvstatus, og dessuten har en befolkning med mye initiativ. Samtidig står den ovenfor utfordringer som er felles for mange kystsamfunn nordpå, og forskningen er i så måte nyttig også utenfor Vega.

Ambisjoner for framtida: Ønsker å arbeide mer med hvordan klima og miljøpolitikk utformes og implementeres, og hvordan ulike grupper i samfunnet forholder seg til prosessen og resultatene av slik politikk. Dersom flere grupper føler at de blir hørt, vil også politikken få større gjennomslagskraft. Mange store klima- og miljøutfordringer i dag skapes av mennesker, men kan også løses av mennesker.

Kristine Bakke Westergaard

Hvordan reagerer planter på klimaendringer? Kristine Bakke Westergaard, 34 år og postdoktor ved NINAs hovedkontor i Trondheim.

Felt: Botaniker med spesielt fokus på sjeldne eller truede arter og arter med fragmentert habitat. *Foto: Arnstein Staverløkk/NINA*

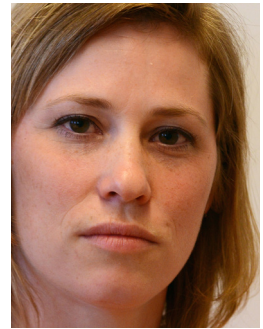
Prosjekt akkurat nå: Starter akkurat nå på et forskningsprosjekt om grønlandsstarr. Dette er en art som er vidt utbredt i Nord-Amerika, men som på vår side av Atlanteren kun finnes tre steder i Nordland. Prosjektet skal gjøre en genomisk og økologisk sammenlikning av den norske grønlandsstarren og den man finner i Nord-Amerika. Dersom det er stor genomisk variasjon mellom dem, er det rimelig å anta at den norske grønlandsstarren ble spredd hit før siste istid for 110 000 år siden. De gir dermed et sjeldent bevis på at arter kan ha overlevd i Norge gjennom en istid. Dersom de derimot er mer like er det sannsynlig at arten ble spredd etter at siste istid sluttet for omkring 10 000 år siden. Da vil grønlandsstarren være et eksempel som viser at arter på kort tid kan spre seg over Atlanterhavet. Dette er viktig forskning fordi det gir oss vesentlig kunnskap om hvordan planter sprer seg og reagerer på klimaendringer.

Ambisjoner for framtida: Målet er å jobbe enda mer internasjonalt med truede arktiske planter. De reagerer tidlig på klimaendringer, og har minst habitat å gå på – det gjør de til spennende objekter for forskning.

Line Camilla Wold

Hvordan får man folk til å bruke naturen i hverdagen?

Line Camilla Wold, 33 år og samfunnsforsker ved NINAs kontor på Lillehammer.

Felt: Master i utmarksbasert næringsutvikling, har jobbet spesielt med friluftsliv og folks bruk av natur. *Foto: Børre K. Dervo/NINA*

Prosjekt akkurat nå: Jobber akkurat nå med to prosjekter om folks hverdagsbruk av naturen. Det ene prosjektet ser gjennom et case-studie på hvordan barn bruker naturen i nær-området sitt - i fritiden og når voksne ikke er til stede. Det andre prosjektet fokuserer på voksne, og hva som oppleves som barrierer og hindre for å gå ute i nærmiljøet i hverdagslige sammenhenger. Hverdager er de vi har flest av, så egentlig er det de dagene som byr på flest anledninger til å komme seg ut i naturen. Kunnskap om blant annet preferanser, opplevelser og hindringer er derfor et viktig verktøy for å forstå, tilrettelegge og motivere folk til å bruke nærmiljøet mer. Forhåpentligvis er dette noe som igjen vil bidra positivt til samfunnet generelt i folkehelsesammenheng fordi det gjør det lettere for folk å komme seg ut.

Ambisjoner for framtida: Har lyst til å fortsette å jobbe allsidig med menneskers bruk av natur, gjerne mer med barns naturbruk. Kunnskap om dette er nødvendig for å synliggjøre muligheter og senke terskelen for å ta naturen i bruk.

NINA finansregnskap for 2013

1. Resultatregnskap for perioden 1. jan til 31. des:

Note	2013 (Tall i kkr)	2012 (Tall i kkr)
Driftsinntekter:		
2	42 235	36 459
2	6 459	4 864
	242 921	239 276
1, 2	1 625	0
	293 240	280 599
	Direkte prosjektkostnader	-87 273
	Netto driftsinntekter	205 967
Driftskostnader:		
3	-146 812	-145 830
3, 4	-19 709	-21 287
5	-5 897	-2 179
	-32 299	-34 184
	-204 717	-203 480
11	Driftsresultat	1 250
8	Finansinntekter og -kostnader:	
	817	4 181
	-245	-94
	459	-630
	108	64
	-30	-95
	1 109	3 426
	Årets resultat før skatter	2 359
11	Årets skattekostnad	-18
10	Årets resultat	2 341
	Som anvendes slik:	
	2 341	2 514

2. Balanseregnskap per 31. des:

Note	2013 (Tall i kkr)	2012 (Tall i kkr)
Eiendeler		
5	227 339	193 580
5	24 052	4 243
	251 391	197 823
1, 6	69	73
		20 000
	69	20 073
	251 460	217 896
1	18 688	14 944
1	22 553	18 498
	3 707	7 847
	44 948	41 289
7	78 622	72 668
	123 570	113 957
	Eiendeler totalt	375 030
Gjeld og egenkapital:		
	30 000	30 000
	30 000	30 000
	84 340	81 825
	2 341	2 514
	86 681	84 339
10	116 681	114 339
13	30 000	
13	3 681	
	33 681	
4	30 064	29 889
	14 669	18 256
	18	
	19 476	11 992
	14 424	14 296
1	134 317	125 864
1	11 700	17 217
	194 604	187 625
	258 349	217 514
	Gjeld og egenkapital totalt	375 030

3. Kontantstrømpoppstilling

(Tall i kkr)	2013	2012
Kontantstrøm fra drift:		
Årets driftsresultat	1 250	-912
Årets netto finansinntekter	1 109	3 426
Ordinære avskrivninger	5 897	2 179
Økning i pensjonsforpliktelser	175	6 296
Økning (-) / reduksjon i kundefordringer	-3 744	4 897
Økning i utført, ikke fakturert arbeid	-4 055	-2 120
Reduksjon / økning (-) i andre kortsiktige fordringer	4 140	-3 677
Reduksjon i leverandørgjeld	-3 587	-9 913
Økning i offentlige trekk, skatter mv	7 484	4 197
Økning i feriepengeavsetning	128	1 426
Økning / reduksjon (-) i forskuddsinnbet. på prosjekter	8 453	-8 057
Reduksjon (-) / økning i annen kortsiktig gjeld	-5 517	5 081
(a) Netto kontantstrøm fra drift	11 733	2 823
Kontantstrøm fra investeringsaktivitet:		
Innbetalinger ved opptak av langsiktig gjeld	33 681	0
Netto utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-59 465	-142 536
Innbetaling av depositum med mere	20 004	0
(b) Netto kontantstrøm fra investeringsaktivitet	-5 780	-142 536
(a+b) Netto endring i bank og kontantekvivalenter	5 953	-139 713
Beholdning i bank og kontantekvivalenter pr 01.01	72 668	212 381
Beholdning i bank og kontantekvivalenter pr 31.12	78 621	72 668

Utdrag av noter til regnskapet for 2013

I Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapskikk.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet ikke forventes å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet. Enkelte poster er i samsvar med regnskapsloven vurdert etter spesielle vurderingsregler. Det redegjøres nærmere for disse nedenfor.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er ført opp til balansedagens kurs.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler avskrives over forventet økonomisk levetid. Avskrivningene er fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

Andre anleggsaksjer og andeler

Anleggsaksjer og investeringer i ansvarlige selskaper hvor NINA ikke har betydelig innflytelse balanseføres til anskaffelseskost. Investeringene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap

gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Pensjoner

Ved regnskapsføring av pensjon er lagt til grunn lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag. Planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjeningsperiode. Det samme gjelder estimatavvik i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor). Se for øvrig under note 4.

Vurderingsprinsipp for prosjekter

Inntekter er bokført i henhold til vilkår for fakturering eller betalingsløfte i bevilgningsbrev eller kontrakt. For ikke avsluttede prosjekter har vi vurdert forventet total kostnad av gjenstående aktivitet opp mot total inntektsramme for prosjektet.

Dekningsbidrag for utført arbeid blir godskrevet arbeidsåret, med mindre gjenstående aktivitet koster mer enn det som da blir tilgjengelig av midler. I slike tilfeller belastes forventet underdekning første arbeidsår. Usikkerhet i forbindelse med enkeltprosjekter er for øvrig tatt hensyn til under inntektsføringen av prosjektene.

Under omløpsmidler inngår posten utført, ikke fakturert arbeid med 22 553 kkr. Under kortsiktig gjeld inngår posten forskudds- innbetalinger fra kunder med 134 317 kkr. Beløpene er overført til 2014. Det er foretatt en vurdering av økonomisk og faglig fremdrift i hvert enkelt prosjekt og aktivitet.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd and andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

2 Salgsinntekter

Offentlige tilskudd

Basisbevilgningene fra Norges forskningsråd er delt inn i følgende poster:

	2013	2012
	(Tall i kkr)	
Grunnbevilgning	23 218	25 273
Instituttprogrammer (SIP'er)	516	876
Strategiske ints. satsinger (SIS'er)	15 399	7 699
Interne strategiske satsinger (ISS)	3 102	2 611
SUM basisbevilgninger	42 235	36 459

Andre tilskudd fra miljøforvaltningen:

	2013	2012
	(Tall i kkr)	
Polarmiljø- senteret, Tromsø	Se tekst under	Se tekst under
Fram- senteret, Tromsø	Se tekst under	Se tekst under
Nasjonale oppgaver	3 459	1 864
Forskningsstasjon på lms	3 000	3 000
SUM andre tilskudd	6 459	4 864

NINAs avdeling i Tromsø har i 2013 fra miljøforvaltningen (MD) mottatt prosjektbevilgninger til faglig aktivitet i Fram-senteret. Midlene er kanalisert gjennom andre samarbeidspartnere, og erstatter tidligere års direkte bevilgninger fra MD til avdelingen. Midlene er i regnskapet bokført under «prosjektinntekter».

Geografisk fordeling:

	2013	2012
	(Tall i kkr)	
Norge	277 880	266 027
Utlandet	15 360	14 572
SUM Brutto omsetning	293 240	280 599

3 Lønnskostnader, pensjonskostnader, antall årsverk, godtgjørelser med mer

Lønnskostnader, godtgjørelser		
	2013	2012
	(Tall i kkr)	
Lønninger	130 681	129 252
Lønnsrefusjoner	-4 209	-3 798
Arbeidsgiveravgift lønn	17 107	17 034
Pensjonskostnader, inkl arbeidsgiveravgift	19 709	21 287
Andre sosiale kostnader	3 233	3 342
SUM	166 521	167 117

Antall årsverk		
	2013	2012
Antall årsverk	207,2	216,3

Ytelser 2013		
(Tall i kkr)	Daglig leder	Styre
Lønn / honorarer	1 067 341	160 000
Pensjon, 1,95 % av lønn	20 887	

Revisor

Kostnads- førte ordinære revisjonshonorarer var kr 176 000,- ekskl. mva. I tillegg er det kostnadsført kr 98 800,- ekskl. mva for attestasjoner på eksterne prosjekter.

4 Pensjonskostnader, midler og forpliktelser

Foretaket er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om tjenstepensjon. Foretaket har tre etablerte ordninger i tråd med loven.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Stiftelsen har innskuddsbasert pensjonsordning i DnB. Alle nytilsatte etter 1. januar 2009 ble innmeldt i denne ordningen. Per årsskifte var 73 medarbeidere innmeldt her. Kostnadene i 2013 for denne ordningen eks arbeidsgiveravgift var 2 134 kkr.

Ytellesbaserte pensjonsordninger

Stiftelsen har to stk lukkede ytelsesbaserte pensjonsordninger som omfatter i alt 134 yrkesaktive medarbeidere. Dette gjelder 9 medarbeidere i Statens Pensjonskasse, og 125 medarbeidere i DnB. Med virkning fra 1. oktober 2008 ble alle medarbeidere under 60 år utmeldt fra ordningen i SPK, og fra samme dato tilsluttet ny ytelsesbasert ordning i Vital. Begge ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra Folketrygden. Beregningene under omfatter begge ordningene hver for seg og samlet. Samlet kostnad i 2013 for disse ordningene var 15 749 kkr.

I tillegg har stiftelsen en tariffestet AFP- ordning.

For gammel AFP er det avsatt kkr 1 777 for å imøtekomme mulige forpliktelser.

Oppsummering av årets pensjonskostnader:		
	2013	2012
	(Tall i kkr)	
Innskuddspensjon, DnB	2 134	1 824
Ytellespensjon, DnB (aktuarberegnet)	14 923	17 600
Ytellespensjon, SPK (aktuarberegnet)	826	832
Korreksjon for aktuarberegninger	-584	-1 500
AFP (LO- / NHO- ordningene)	1 991	2 307
Arbeidsgiveravgift pensjonsfakturaer	2 122	1 906
Fratrukket ansattes andel	-1 703	-1 682
Sum arbeidsgivers andel pensjon, inkl aga	19 709	21 287

Oppsummering av årets pensjonsforpliktelser:		
	2013	2012
	(Tall i kkr)	
Pensjonsforpliktelser i Statens pensjonskasse (SPK)	4 728	8 109
Pensjonsforpliktelser i DNB	23 559	20 003
AFP forpliktelser, avtalefestet pensjon	1 777	1 777
Sum pensjonsforpliktelser	30 064	29 889

Hovedkontor Trondheim

Postadresse:
Postboks 5685 Sluppen
7485 TRONDHEIM
Besøks/leveringsadresse:
Høgskoleringen 9
7034 TRONDHEIM
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 73 80 14 01

NINA Lillehammer

Post- og besøks/leveringsadresse:
Fakkeltgården
2624 LILLEHAMMER
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 73 80 14 01

NINA Oslo

Post- og besøks/leveringsadresse:
Gaustadalléen 21, 0349 OSLO
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 73 80 14 01

NINA Tromsø

Postadresse:
Framsenteret, 9296 TROMSØ
Besøks/leveringsadresse:
Framsenteret
Hjalmar Johansens gate 14
9007 TROMSØ
Telefon: 77 75 04 00
Telefaks: 77 75 04 01

NINA Forskningsstasjon lms

4308 SANDNES
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 73 80 14 01

ISSN 0809-8794